

תנ"ך לעולים חדשים

הוראות

א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.

פרק ראשון	–	(28×2)	–	56	נקודות
פרק שני	–	(28×1)	–	28	נקודות
פרק שלישי	–	(16×1)	–	16	נקודות
סך הכול	–			100	נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך עברי שלם בלי פירושים ובלי תוספות.

מותר להשתמש בתנ"ך מתורגם.

מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.

מותר להשתמש במילון לועזי-עברי / עברי-לועזי.

ד. הוראות מיוחדות: (1) אין להעתיק את השאלה; יש לכתוב את מספרה בלבד.

(2) יש להתרכז בנשוא. יש לשים לב לכתב, לכתוב ולפסוק.

יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון – בראשית (חובה) (56 נקודות)

ענו על שתיים מן השאלות 1-3 (לכל שאלה – 28 נקודות).

בכל שאלה שבחרתם, ענו על כל הסעיפים (לסעיף א – 8 נקודות; לכל אחד מן הסעיפים ב-ג – 10 נקודות).

1. קראו **בראשית**, פרק כ"ד, פסוקים א'–כ"א, ופסוקים ל"ד–ל"ו.

א. קראו פסוקים א'–ט'.

אברהם שלח את עבדו לשליחות חשובה.

(1) מהי השליחות? (4 נקודות)

(2) הסבירו את השבועה שהשביע אברהם את העבד ואת האזהרה שהזהיר אברהם את העבד. (4 נקודות)

ב. קראו פסוקים י"א–כ"א.

(1) ציינו תכונה אחת שהעבד רוצה שתהיה לכלה המיועדת ליצחק. (5 נקודות)

(2) הביאו הוכחה אחת מן הכתוב שהתכונה שציננתם בתת-סעיף (1) מאפיינת את רבקה, והסבירו את ההוכחה.

(5 נקודות)

ג. קראו פסוקים י"ז–כ' וגם **בראשית**, פרק כ"ז, פסוקים ה'–י"ז.

(1) על פי שני הקטעים האלה, נראה שרבקה התאמצה למען העבד ולמען בנה יעקב.

הביאו מפסוקים י"ז–כ' דוגמה אחת למאמציה למען העבד, והביאו מ**בראשית**, פרק כ"ז, פסוקים ה'–י"ז דוגמה

אחת למאמציה למען בנה יעקב (סך הכול – שתי דוגמאות).

הסבירו כל אחת מן הדוגמאות. (6 נקודות)

(2) על פי כל אחד מן הקטעים האלה, האם לדעתכם ההתנהגות של רבקה חיובית או שלילית?

נמקו את תשובתכם. (4 נקודות)

2. קראו **בראשית**, פרק כ"ט, פסוקים א'–ל'.

א. קראו פסוקים א'–י"א.

לפניכם קביעות המתבססות על הכתוב בפסוקים אלה.

– הרועים צריכים לשתף פעולה ביניהם.

– אהבה נותנת כוחות לאדם.

– אדם אוהב נוהג ברפנות וברגשנות.

– יעקב ורחל הם בני דודים.

בחרו בשלוש מן הקביעות, והסבירו כיצד כל אחת מהן באה לידי ביטוי בפסוקים. בססו את דבריכם על הכתוב. (8 נקודות)

ב. קראו פסוקים י"ג–כ"ה.

(1) לפי פסוקים י"ג–י"ד, נראה כי לבן השתדל לגרום ליעקב להרגיש שהגיע למקום שהוא רצוי בו.

הביאו מן הפסוקים שתי דוגמאות המוכיחות קביעה זו. הסבירו כל אחת מן הדוגמאות. (5 נקודות)

(2) קראו פסוקים ט"ו–כ"ג.

לבן מתגלה כאיש רמאי שהצליח לרמות את יעקב.

הביאו מן הפסוקים שתי דוגמאות המוכיחות קביעה זו. הסבירו כל אחת מן הדוגמאות. (5 נקודות)

ג. קראו פסוקים כ"ג–כ"ה.

על פי פסוק כ"ה יעקב שואל את לבן: "וְלָמָּה רִימִיתֵנִי".

קראו גם **בראשית**, פרק כ"ז, פסוק ל"ה.

הסבירו על פי פסוקים אלה, כיצד השימוש בשורש המנחה ר-מ-י (לרמות, רמייה) מבטא את העיקרון של "מידה כנגד מידה" בחיים של יעקב. (10 נקודות)

3. קראו **בראשית**, פרק ל"ז, פסוקים א'–י"א ופסוקים ל"א–ל"ד.

א. קראו פסוקים א'–ח'.

(1) מה היה היחס של האחים אל יוסף? בססו את תשובתכם על הכתוב. (2 נקודות)

(2) הסבירו שתי סיבות ליחס זה של האחים אל יוסף. (6 נקודות)

ב. קראו פסוקים ה'–י'.

ציינו שני הבדלים בין שני החלומות של יוסף, המלמדים שבחלום השני (פסוק ט') המעמד של יוסף גבוה יותר ממעמדו בחלום הראשון. הסבירו את תשובתכם. (10 נקודות)

ג. קראו פסוקים ל"א–ל"ב וגם **בראשית**, פרק כ"ז, פסוקים ט'–כ"ג.

יש המפרשים את המסופר בפסוקים ל"א–ל"ב כרמז לעונש שנענש יעקב, "מידה כנגד מידה", על התנהגותו כלפי אביו המתוארת ב**בראשית**, פרק כ"ז, פסוקים ט'–כ"ג.

הסבירו מדוע השימוש במילה "גדי" ובצירוף "שעיר עזים" בקטעים אלה עשוי לחזק פרשנות זו. בססו את תשובתכם על שני הכתובים. (10 נקודות)

פרק שני – שמות (28 נקודות)

ענו על אחת מן השאלות 4-5.

בשאלה שבחרתם, ענו על כל הסעיפים (לסעיף א – 8 נקודות; לכל אחד מן הסעיפים ב-ג – 10 נקודות).

4. קראו שמות, פרק י"ד, פסוקים ט"ו-ל"א.

א. קראו פסוקים י"ט-כ"ה.

(1) על פי פסוקים אלה, על מי ה' שומר (מגן) ואת מי הוא תוקף? (4 נקודות)

(2) על פי פסוקים אלה, ציינו והסבירו דרך שמירה אחת ודרך התקפה אחת. (4 נקודות)

ב. קראו פסוקים כ"ו-ל"א.

(1) צטטו מפסוקים אלה שני משפטים המעידים שהפגיעה של ה' במצרים הייתה חזקה, והסבירו כל אחד מהם.

(8 נקודות)

(2) על פי פסוקים ל"-ל"א, ציינו השפעה אחת של הפגיעה במצרים על ישראל. (2 נקודות)

ג. (1) קראו פסוק י"ז ופסוק כ"ח.

הסבירו קושי מוסרי שיכול לעלות מן הפעולות של ה' המתוארות בפסוקים אלה. (5 נקודות)

(2) קראו גם שמות, פרק ג', פסוקים ז'-ט'.

הסבירו כיצד המסופר בפסוקים אלה יכול לפתור את הקושי המוסרי הזה. נמקו את דבריכם. (5 נקודות)

5. קראו שמות, פרק ל"ב, פסוקים ז'-ח' ופסוקים ט"ו-ל"ה.

א. (1) על פי פסוקים י"ט-כ', ציינו שתי פעולות שעשה משה בעקבות חטא העגל. בססו את דבריכם על הכתוב.

(4 נקודות)

(2) על פי פסוקים ל"ג-ל"ה, הסבירו החלטה אחת שהחליט ה' בעקבות חטא העגל. בססו את דבריכם על הכתוב.

(4 נקודות)

ב. קראו פסוקים ז'-ח' ופסוקים ט"ו-י"ט.

יש הטוענים כי שבירת הלוחות היא ביטוי לכעס של משה, ויש הטוענים כי שבירת הלוחות מבטאת באופן סמלי את הפרת הברית עם ה'.

הסבירו כיצד המסופר בפסוקים אלה מבסס כל אחת מן הטענות. (10 נקודות)

ג. קראו פסוקים כ"א-כ"ד.

(1) על פי פסוקים כ"א-כ"ג, הביאו ראיה אחת המלמדת שאהרן מאשים את העם בחטא וראיה אחת המלמדת שהוא רומז שמשה אשם בחטא. הסבירו כל אחת מן הראיות. (8 נקודות)

(2) על פי פסוק כ"ד, נראה שאהרן מנסה להפחית את מידת האחריות שלו לביצוע החטא. הסבירו קביעה זו.

(2 נקודות)

פרק שלישי – נושאי הבחירה (16 נקודות)

ענו על אחת מן השאלות 6–10.

בשאלה שבחרתם, ענו על סעיף א' חובה (8 נקודות), ועל אחד מן הסעיפים ב–ג (8 נקודות).

שיבת ציון

6. קראו נחמיה, פרק א'.

ענו על סעיף א' (חובה).

א. קראו פסוקים א'–ד' ופסוק י"א.

(1) ציינו שני פרטים ששמע נחמיה מחנני על המצב ביהודה ובירושלים. (4 נקודות)

(2) ציינו תגובה אחת של נחמיה על דברי חנני על פי פסוקים א'–ד', והסבירו מדוע הוא ביקש "וְהַצְלִיחָה נָא לְעִבְדְּךָ"

(בפסוק י"א). (4 נקודות)

ענו על אחד מן הסעיפים ב–ג.

ב. קראו פסוקים ה'–י"א.

נחמיה מכנה את משה ואת עצמו בכינוי "עִבְדְּךָ" ואת בני ישראל בכינוי "עִבְדֶיךָ".

הסבירו כיצד אחד מן הכינויים האלה תורם להשגת המטרה של תפילתו. (8 נקודות)

ג. בפרק זה מתוארים מאפיינים של נחמיה המנהיג.

– הוא קשוב לעם.

– הוא מחשיב את עצמו חלק מן העם.

הביאו מן הכתוב ראיה אחת לכל אחד מן המאפיינים, והסבירו כל ראיה (סך הכול – שתי ראיות). (8 נקודות)

נביא ונבואה

7. קראו ירמיה, פרק א', פסוקים ד'–ט"ו ופסוק י"ט.

ענו על סעיף א' (חובה).

א. (1) על פי פסוקים ה'–ט', ציינו שתי סיבות להתנגדות של ירמיהו לשליחות שהטיל עליו ה'. (4 נקודות)

(2) הביאו מפסוקים אלה ראיה אחת המלמדת שירמיהו אינו יכול לברוח מן השליחות שהטיל עליו ה'.

הסבירו את הראיה. (4 נקודות)

ענו על אחד מן הסעיפים ב–ג.

ב. (1) על פי דברי ה' בפסוק י', מאיזה סוג תהיה הנבואה שיינבא ירמיהו? הסבירו ובססו את דבריכם על הכתוב.

(4 נקודות)

(2) קראו פסוק י"ט.

הסבירו מדוע ירמיהו זקוק לדברי העידוד של ה'. (4 נקודות)

ג. בפסוקים י"א–ט"ו מתוארים שני מראות (מחזות נבואיים) שה' מפרש את המשמעות של כל אחד מהם.

בחרו באחד מן המראות, תארו אותו, והסבירו את משמעותו. (8 נקודות)

חוק וחברה

8. קראו **דברים**, פרק כ"ד, פסוקים י'–כ"ב.

ענו על סעיף א (חובה).

א. קראו פסוקים י'–י"ג.

(1) החוקים בפסוקים אלה נועדו להגן על המלווה ועל הלווה.

הביאו דוגמה אחת לחוק שמגן על המלווה ודוגמה אחת לחוק שמגן על הלווה, והסבירו כל אחת מהן.

(6 נקודות)

(2) על פי פסוקים אלה, מה יכול לעודד את המלווה לקיים את החוק? הסבירו את דבריכם. (2 נקודות)

ענו על אחד מן הסעיפים ב–ג.

ב. קראו פסוקים י"ד–י"ח.

בפסוקים אלה מובאות מצוות בעניינים חברתיים, שמטרתן להגן על החלשים בחברה ולגרום לאנשים להתנהג עימם

ברגישות ובחמלה.

ציינו שתי מצוות שונות, והסבירו כיצד הן תורמות להשגת מטרות אלה. (8 נקודות)

ג. קראו פסוקים י"ט–כ"ב.

(1) מה מעודד את החקלאי לקיים את החוק, ומהו האיום המרומז שנועד לגרום לו לקיים חוק זה? הסבירו את דבריכם.

(4 נקודות)

(2) קראו פסוקים י"ט–כ"ב, וגם **ויקרא**, פרק י"ט, פסוקים ט'–י'.

יש הטוענים כי מטרתה של הנתינה המתוארת בפסוקים אלה הייתה לחנך את החקלאי לאחריות כלפי החברה.

הביאו שתי דוגמאות, אחת מכל פרק, שבהן באה לידי ביטוי מטרה זו. הסבירו את דבריכם. (4 נקודות)

מזמורי תהלים

9. קראו **תהלים**, פרק ק"ל.

ענו על סעיף א (חובה).

א. במזמור זה אדם הנמצא במצוקה פונה לאל.

הביאו שתי ראיות למצוקת האדם, והסבירו אותן. (8 נקודות)

ענו על אחד מן הסעיפים ב–ג.

ב. הסבירו שתי ציפיות של האדם מן האל. בססו את דבריכם על הכתוב. (8 נקודות)

ג. "נִפְשִׁי לֹאדֹנִי מִשְׁמָרִים לְבַקֵּר שְׁמָרִים לְבַקֵּר" (פסוק ו').

על פי פסוק זה, האדם בטוח כי האל יענה לו. הסבירו קביעה זו. (8 נקודות)

ספרות החוכמה – הרהורים על החיים

10. קראו **איוב**, פרק ב', פסוקים א'–י'.

ענו על סעיף א (**חובה**).

א. על פי פסוקים ד'–ה', מדוע לדברי השטן לא קילל איוב את אלוהים? (8 נקודות)

ענו על אחד מן הסעיפים ב–ג.

ב. קראו פסוקים ג'–י'.

(1) **באיוב**, פרק א' מסופר כי השטן פוגע באיוב.

על פי המסופר בפרק ב', פסוקים ג'–ח', מהי הפגיעה הנוספת של השטן באיוב? (4 נקודות)

(2) על פי פסוק י', האם הפגיעה הנוספת גרמה לאיוב לקלל את אלוהים? הסבירו את דבריכם ובססו אותם על הכתוב.

(4 נקודות)

ג. קראו פסוקים ט'–י'.

(1) מה אשתו של איוב מציעה לו לעשות? (2 נקודות)

(2) הסבירו מדוע איוב אינו מקבל את ההצעה של אשתו. בססו את דבריכם על הכתוב. (6 נקודות)

בהצלחה!